

1 INTRO MINNET 1

MINNET

2 MINNESARKIVET- DAG 2

Fabella och Minnet samtalar i Minnesarkivet.

MINNET

Ja, Fabella den här gången träffade
det finska flyktingbarnet Henrik år
1939.

FABELLA

Ja, tänk att behöva lämna föräldrar
och familj och flytta till ett nytt
land för att det är krig hemma.

MINNET

Ja, det är ju nåt som fortfarande
pågår idag - i länder där man
krigar.

FABELLA

Tänk att det fortsätter.

MINNET

Ja, historien upprepar sig tyvärr.

FABELLA

Mmmm. Men hur gick det för Henrik
och hans lillasyster?

MINNET

Ja, det är dags att ta reda det.
Här har vi Henriks vackert
grönskimrande Minnesjuvel.

FABELLA

Vad fin den är. Jag sätter in den i
Minnesmaskinen... ska vi se...
så där ja... Ska jag starta.

MINNET

Ja då lyssnar vi på Henriks
Hälsning till framtiden år 1939.

FABELLA

Ett, två och... TRE!

KLICK när hon trycker på startknappen

MUSIK BÖRJAR. TONER OCH RÖSTER FRÅN FÖRR.

3 HENRIKS HÄLSNING TILL FRAMTIDEN

3

HENRIK LÄRSER VO

HENRIK

Jag heter Henrik. Jag är 11 år å
kommer från Helsingfors i Finland.

Ett område där man pratar svenska
och INTE finska. Så jag är alltså
finlandssvensk.

Innan kriget i Finland - ja jag
kommer tillbaka till det snart...
så jobbade min pappa som eldare på
tåg.

Han var den som såg till att
ångloken hade tillräckligt med kol
i ångpannan för å köra.

Så han reste en del å var borta
våldigt mycket. Mamma var hemma å
tog hand om allt - å oss barn...

Jag har ju en lillasyster också som
heter Kristina .. å hon är sex år.

Ja det va min familj det... men nu
tänkte jag berätta om kriget.

Ryssarna började fälla bomber över
Helsingfors - ja där jag bor.

Vi hör ljudet av ett inkommande stridsplan.

HENRIK (CONT'D)

Ja glömmet aldrig när ja hörde
planet komma...

4 INT. MINNESARIKVET

4

FABELLA

Vänta. Jag stoppar här. Minnet...
Varför var det krig i Finland?

MINNET

Det var Ryssland - som då kallades
Sovjetunionen - som anföll Finland.
Det kallas det finska vinterkriget.
För när kriget startade 1939 var
det den kallaste vintern i Finlands
historia med runt 40 minusgrader.

FABELLA

Oj, vad kallt! Men varför ville
Sovjetunionen kriga med Finland?

MINNET

Dom som bestämde i Sovjetunionen
ville ha mer makt och ville ha mark
av Finland. Det är en ganska vanlig
anledning till att krig startar.

FABELLA

Jag fattar. Du kan ju typ allt.

MINNET

Ja, typ...

FABELLA

Vi lyssnar vidare.

5 FORTS HENRIKS HÄLSNING

5

Ljud av militärflygplan.

HENRIK

Så kom explosionen!

BOOOOM! EN BOMB BRISERAR!

HENRIK (CONT'D)

Sen vare tyst. Väldigt tyst.

TYSTNAD!

HENRIK (CONT'D)

Efter ett tag vågade vi oss fram
till köksfönstret. Det var fullt
med glassplitter på golvet... vi
smög försiktigt fram å tittade ut.

(MORE)

HENRIK (CONT'D)

Det var överkligt. Grannens hus va
liksom. Ja, bara halva huset fanns
kvar.

6 SPELAD SCEN PÅ GATAN- DAG

6

KOMPIS

Henrik! Har du hört om handen?

HENRIK

Nä, vadå? Handen?

KOMPIS

Jacob säger att hans pappa såg en
hand i huset som sprängdes.

Den låg i det sprängda badrummet.

HENRIK

En hand?

KOMPIS

Ja en människohand.

7 HENRIK LÄSER VO

7

HENRIK

Jag kunde inte tro att det var
sant...allt kändes som en mardröm.

Å mardrömmen tog inte slut. Några
dar senare bombades min skola
också.

VI HÖR EN EXPLOSION.

HENRIKS

Skolan var tom som tur va... så
ingen blev skadad.

Mamma och pappa tyckte att det var
för farligt för oss å vara kvar i
Finland

...

...så dom bestämde sig för å skicka
iväg mig å min syster med tåg till
Sverige.

8 EXT. MINNESARKIVET- DAG

8

FABELLA

Vänta! Nu fattar jag inte. Varför skickades dom till Sverige?

MINNET

I Sverige var det inte krig och svenskarna ville hjälpa sitt grannland. Så vi tog emot ungefär 70.000 barn från Finland under det här tiden.

FABELLA

Oj, 70.000 Det var många!

MINNET

Mmm. Dom flesta var under 10 år.

FABELLA

Va unga! Det måste varit svårt för dom å lämna sina föräldrar.

MINNET

Ja, det var det. Och svårt att resa till ett nytt land när man var så liten. Utan nån vuxen.

9 HENRIK LÄSER VO

9

HENRIK

Tåget stod stilla lång tid vid varje station.

Så det tog tre dar att komma fram till Umeå i Sverige. Å när vi tillslut kom fram hamnade vi i karantän.

10 INT. MINNESARKIVET- DAG

10

FABELLA

Nu stoppar jag. Karantän?

MINNET

Karantän är ett ställe där man samlar människor eller djur för att kontrollera att dom inte är sjuka eller bär på nån smitta.

FABELLA
Så att dom inte sprider sjukdomar
till andra typ?

MINNET
Exakt.

FABELLA
Jaha, jag fattar. Nu kan jag ett
till ord. Karantän!

11 HENRIK LÄSER VO 11

HENRIK
Det var många soldater som arbetade
på karantänen. Dom höll ordning på
oss barn. Vi var ju väldigt många.

12 INT. SPELAD SCEN I KARANTÄNEN - DAG 12

Ljud av aktiva barn i karantänen.

UNG SOLDAT
Kan ni höra upp lite. Stå stilla
tack. Kan du titta hitåt. Bra. Du
också. Mitt namn är Jansson. Ni får
gå på led bakom mig. Så ska jag ta
er till sovsal 12B.

HENRIK
Du Jansson?

UNG SOLDAT
Ja. Har du en fråga?

HENRIK
Min syster fryser.

UNG SOLDAT
Gör hon? Vänta ska vi se. Kom hit
lilla vän. Här ska du få en filt.
Sådär. Känns det bättre?

KRISTINA
Mmmm.

HENRIK
Jag tror hon är rädd.

UNG SOLDAT
Vad heter hon?

HENRIK
Hon heter Kristina.

UNG SOLDAT
Kristina. Vilket fint namn. Du
behöver inte vara rädd. Få se om du
är tung... Nä, Kristina du är ju
lätt som en fjäder. Jag bär dig.

13 HENRIK LÄSER VO

13

HENRIK
Jansson va jättesnäll. Han bäddade
ner Kristina. Å satt hos henne
tills hon somna.

Nästa dag hörde ja att
Sovjetunionen hade fällt bomber
över HELA Helsingfors.

Det var så överkligt...

Tänk om mina föräldrar var döda?
Tänk om...

Nä jag bestämde mig för att inte
tänka på det!

Å inte berätta nåt om det - för
Kristina.

Det bara gick inte..

På kvällen när vi tvätta oss
upptäckte vi fullt med röda prickar
på Kristina

14 SPELAD SCEN I KARANTÄNEN- DAG

14

SJUKSYSTEMER
Men få se här flicka lilla? Du har
ju utslag. Få se på dina armar.
Här också! Vet du vad. Jag tror du
har scharlakansfeber vännen. Du kan
inte vara kvar här.

HENRIK
Vadå? Kan hon inte vara kvar?

SJUKSYSTEMER
Nej, då smittar din syster andra.

HENRIK
Men vart ska hon? Får jag följa
med?

15 HENRIK LÄSER VO

15

HENRIK
Det fick jag inte. Så dom förde
henne till ett sjukhus.

Jag minns hur Kristina grät. Jag
grät också. Nu hade jag svikit
mamma och pappa.

Men som tur va blev Krisitna frisk.

Jag blev SÅ glad när hon kom
tillbaka.

Och snart fick vi lämna karantänen
tillsammans å sattes på tåget till
Stockholm. Äntligen!

TÅGLJUD

När vi kom fram fick vi stå o vänta
på att nån skulle hämta oss.

16 EXT. CENTRALSTATIONEN- DAG

16

Ett myller av folk och barn.

FARBROR LARS
Är det du som är Henrik.

HENRIK
Jo...

TANT DORIS
Så det här måste vara lilla
Kristina.

HENRIK
Mmm. Det är min lillasyster.

FARBROR LARS
Mitt namn är Farbror Lars och det
här är min fru Tant Doris. Det är
vi som ska ta hand om er.

HENRIK
Har farbror också krigat?

FARBROR LARS
Vad menar du?

HENRIK
Du har såna... Pinnar?

FARBROR LARS
Du menar mina kryckor?

HENRIK
Ja?

TANT DORIS (TILL FARBROR LARS)
Pojken tror du skadat dig i
kriget...

HENRIK
Har du det?

FARBROR LARS (SKRATTAR)
Nä, jag har problem med ryggen
bara. Blir lättare för mig att gå
med kryckor.

TANT DORIS
Ni måste vara jättehungriga. Är ni
det?

HENRIK
Joo.

TANT DORIS
Men då åker vi hem. Så ska jag
ordna en riktigt god middag åt er.
Vad säger ni om det barn?

HENRIK
Allt var så nytt.

Hemma i Finland hade vi inte

mycket pengar och levde ganska
enkelt. Men Farbror Lars och tant
Doris - hade de väldigt gott
ställt!

(MORE)

HENRIK (CONT'D)

Dom bodde jättefint, i en stor lägenhet mitt i Stockholm.

Så jag o min syster fick nya kläder och god mat - varje da!

18

18

Farbor Lars o tant Doris behandlade oss som sina egna barn å var jättesnälla mot oss.

En dag berättade Farbror Lars att han hade en överraskning åt oss.

19

SPELAND SCEN I SVENSKA Huset- DAG

19

FARBROR LARS

Så nu vill jag att ni håller för ögonen.

HENRIK

Varför då?

FARBROR LARS

Det är ju en överraskning sa jag ju! Inte tjuvtitta nu. Lova det!

HENRIK

Jag lovar.

FARBROR LARS

Så ska jag leda er in i köket. Snubbla inte nu... Inte titta än.

HENRIK

Jag tittar inte!

FARBROR LARS

Sådär. Så kan vi stanna upp här. NU kan ni titta!

MAMMA/PAPPA

Heeeeeej!

HENRIK

Mamms! Pappa!

20 HENRIK VO

20

HENRIK VO

Dom levde!!! Mamma och pappa hade
klarat sig från bomberna!

Jag blev SÅ lycklig... Och
samtidigt lite rädd....

Ja, rädd för att lämna Sverige Å
snälla Farbror Lars och tant
Doris... Å alla nya kompisar...

21 SPELAD SCEN I SVENSKA HUSET

21

MAMMA

Kom så får mamma en kram! Åhhhh va
härligt och se er! Jag har längtat
så efter er.

HENRIK (OROLIGT)

Ska vi åka hem nu?

PAPPA

Nä ni får stanna här ett tag till.

HENRIK (LÄTTAD)

Så vi får stanna kvar här?

PAPPA

Ja, fast bara tills det lugnar ner
sig hemma i Finland.

MAMMA

Ja, när kriget är över... sen får
ni så klart komma hem igen...

HENRIK

Fast jag vill - vara kvar HÄR!

MAMMA

Va, nä?

Henrik springer iväg.

MAMMA (CONT'D)

Men Älskling? Vad är det du säger?
Kom tillbaka... Henrik?

22 HENRIK LÄSER VO

22

HENRIK

Jag fick dåligt samvete efteråt.

Mamma blev nog väldigt lessen..

Men det var så ja kände...

Jag har det så mycket bättre HÄR -
i Sverige.

...Det har blivit mitt nya hem!
Åsså är maten mycket godare.

Jag drömmer om att kriget en dag
ska ta slut...

Så ja kan sluta oroa mig för mina
föräldrar i Finland.

Sen drömmer jag om att jag en dag
blir Svensk - och leva i Sverige.

Ja, det va min Hälsning till
framtiden. Mitt namn är Henrik. Å
året är 1939.

23 INT. MINNESARKIVET- DAG

23

FABELLA

Vilken historia. När tog kriget
slut?

MINNET

Kriget mellan Sovjetunionen och
Finland tog slut 1944. Då Fick
Henrik och hans syster åka tillbaka
till föräldrarna i Finland.

FABELLA

Jaha.. han gjorde det... han som
ville bli svensk. Men flyttade han
till Sverige sen då?

MINNET

Som vuxen utbildade han sig till
läkare. Och då provade han på att
arbeta i Sverige ett tag.

Men.. han flyttade hem igen.

(MORE)

MINNET (CONT'D)

Han kände att Finland ändå var hans hemland.

Men han kände alltid en kärlek till Sverige. Och tyckte att Sverige var hans andra hemland.

FABELLA

Vad härligt att kunna känna sig hemma i flera länder. Lever han fortfarande?

MINNET

Ja, han har fyllt 90 år och bor på ett hem för äldre i Helsingfors.

Men rädslan för kriget i Finland sitter i. Och ännu idag kan han bli rädd om han hör ljudet av ett flygplan... Eller när det åskar ute.

FABELLA

Nä, det är klart han inte glömmer det! Ja, vilken historia!

MINNET

Och tack vare dig så är hans minnesjuvel för alltid bevarad här i Minnesarkivet.

FABELLA

Vi glömmer aldrig Henrik!